

Dank u voorzitter,

Ik hoop op een inspirerende en vruchtbare bespreking en zal proberen daaraan vandaag ook mijn bijdrage te leveren.

Voordat ik mijn speech begin, wil ik stilstaan bij de actualiteit. Helaas is Nederland opgeschikt door een tragische gebeurtenis waarbij een scholier een docent om het leven heeft gebracht. Het kabinet is geschokt en bedroefd. In de eerste plaats voor de familie, in de tweede plaats meer algemeen dat in Nederland de veiligheid in de samenleving en nu ook op school voor leraren en leerlingen niet meer gegarandeerd lijkt te kunnen worden. Wij gaan in gesprek met de scholen, maar ook met de ouders, leerlingen en andere betrokkenen hoe wij die veiligheid weer terug kunnen brengen.

1. VN-verdrag raakt ingeburgerd

Het VN-verdrag voor de Rechten van het Kind is voor de Nederlandse overheid een belangrijk vertrekpunt voor beleid. Dat blijkt niet alleen uit het feit dat wij hier met ambtenaren van diverse departementen vertegenwoordigd zijn. Nee, het verdrag gaat over een breed beleidsterrein: van onderwijs tot jeugdzorg en van kinderopvang tot kinderarbeid. Als coördinerend bewindspersoon voor het jeugdbeleid heb ik in Nederland bijna dagelijks te maken met de uitdagingen die een dergelijk omvangrijk beleidsterrein met zich meebrengt.

Het VN-Verdrag voor de Rechten van het Kind is daarbinnen een herkenbaar baken dat ook in de maatschappelijke discussies een steeds belangrijkere rol speelt. Het verdrag raakt in Nederland langzaam aan meer ingeburgerd en zo hoort het ook!

De drie P's van het verdrag, te weten Protection (beschermen), Provisions (voorzieningen) en Participation (deelnemen), zijn ook in het Nederlandse Jeugdbeleid leidend. Wij proberen daar in het Nederlandse jeugdbeleid zo goed mogelijk werk van te maken en ook van de bijzondere rechten voor bijzondere groepen. Nederland heeft sinds de laatste bijeenkomst met uw comité in 1999 een aantal aanbevelingen dan ook concreet ingevuld. In het Nederlandse rapport wordt een overzicht gegeven van de reactie op de aanbevelingen. Zo wordt intussen nauwer samengewerkt met de niet-gouvernementele organisaties (NGO's), die hier ook aanwezig zijn, en is het nodige gedaan aan voorlichting en publiciteit over het verdrag. De regering heeft daar meer dan € 200.000 euro voor beschikbaar gesteld aan de NGO's om hun plannen uit te voeren. Zo is er een website gekomen over kinderrechten die zowel kinderen als volwassenen informatie geeft over kinderrechten.

Er blijft echter nog veel te doen. U wees in uw aanbevelingen op de gevolgen van de decentralisatie en op het gebrek aan

inzicht in de beschikbare middelen voor jeugdbeleid, mede als gevolg van de decentralisatie van beleid. Om hieraan tegemoet te komen, heb ik een Jeugdmonitor in ontwikkeling waarmee ik aan dit gemis wil voldoen. Met de lokale overheden wil ik afspraken maken over de uitvoering van taken die zij in het jeugdbeleid hebben. Op deze wijze trachten wij invulling te geven aan de door u gedane aanbevelingen. Ook de aanbevelingen die u naar aanleiding van deze bijeenkomst zult doen, zie ik als een welkome impuls om tot verdere verbeteringen te komen.

2. Kabinet blijft investeren in jeugdbeleid

De Nederlandse overheid moet door de economische recessie flink bezuinigen. Niettemin kiest de Nederlandse overheid er toch voor om te blijven investeren in jeugd. Er komt de komende jaren tot 2007 in totaal € 77 miljoen bij voor de aanpak van wachtlijsten, voor steun bij opvoeding en voor het versterken van lokaal jeugdbeleid.

Uitgangspunt is en blijft dat ouders als eerste verantwoordelijk zijn voor het opvoeden van hun kinderen en daarbij, indien nodig, zo goed mogelijk ondersteund worden; dat kan door vormen van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering. Immers: een stevige start is een stevige investering in de toekomst. De overheid biedt ook extra

ondersteuning als het kind een achterstand dreigt op te lopen en dat kan al op heel jonge leeftijd zijn, voordat het kind naar school gaat. Ook is er de laatste jaren weer meer aandacht voor het voorkomen van schooluitval en moeten we zorgen dat meer kinderen met een diploma van school gaan. Voor kinderen met in veel gevallen ernstige problemen geeft de regering prioriteit aan het bieden van goede jeugdzorg om te voorkomen dat kinderen echt op het criminele pad gaan. Ook om kinderen van het criminele pad te halen, worden nieuwe, intensieve en meer dwingende hulpvormen ontwikkeld. Er is extra geld voor de jeugdzorg en voor het bestrijden van voortijdig schooluitval en van jeugdwerkloosheid.

De regering moet daarbij met één mond spreken. Dat betekent dat de verschillende ministeries ook beter moeten samenwerken. Het kabinet heeft daarvoor de gezamenlijke Jeugdagenda opgesteld. Voor dit programma is een speciale regeringscommissaris voor Jeugd- en Jongerenbeleid aangesteld. Dit is een nieuwe functionaris die vanaf 1 januari 2004 voor een periode van drie jaar aan de slag is gegaan. Het doel is om samenhang in het beleid te brengen en zo veel mogelijk resultaten met meetbare doelstellingen te behalen. Dit moet ook later blijken uit de verzamelde gegevens.

3. Sterke lokale aanpak nodig

De Nederlandse overheid gelooft in het versterken van de wijken en buurten waar de problemen voor kinderen om op te groeien het grootste zijn. Daarom ligt de nadruk ook op extra investeren door samenwerken met gemeenten en sportorganisaties. Kinderen die al op jeugdige leeftijd op een positieve manier deelnemen aan het leven in de wijk, hebben daarmee een bouwsteen voor een goede start voor later.

De bijna 500 lokale overheden, de gemeenten zijn in Nederland een belangrijke schakel tussen ouders, kinderen, onderwijs en andere voorzieningen. Een groot deel van het jeugdbeleid valt onder de gemeenten. Daarom wil de Nederlandse regering juist die lijn met de gemeenten versterken en houdt daar ook met het geven van subsidies meer rekening mee.

4. Concrete verbeterpunten

De belangrijkste verbeterpunten van dit kabinet voor het jeugdbeleid zijn:

- **Meer eigen verantwoordelijkheid burgers & meedoen.**
De regering wil meer nadruk leggen op de eigen verantwoordelijkheid van ouders en opvoeders en de sociale verbanden waarin kinderen leven. Het nieuwe kabinet vindt dat niet alles van de overheid kan komen: burgers en instellingen moeten ook zelf verantwoordelijkheid nemen. Daarbij mag van de overheid

verwacht worden dat zij ervoor zorgt dat het geld en de inzet als ondersteuning ook goed terecht komt: daar waar het echt nodig is. Vooral voor specifieke, kwetsbare groepen blijft die extra aandacht nodig.

- **Meer samenhang in beleid en uitvoering.**

Niet alle instanties werken nu altijd even goed samen. Een rapport van de gezamenlijke inspecties voor de jeugd heeft ons daar nog eens op gewezen. Er zijn nu verschillende knelpunten, zoals: Lokale voorzieningen voor zorg, welzijn, opvang en educatie werken te weinig samen en stemmen nog te weinig af. Individuele dossiers van kinderen kunnen niet altijd overgedragen worden. Harde (fysieke) en zachte (sociale) sectoren werken vaak niet samen. Schooltijden, arbeidstijden en openingstijden van de kinderopvang sluiten onvoldoende op elkaar aan. Ook de financiering verschilt nogal eens.

5. Stevige infrastructuur nodig

Het jeugdbeleid gaat niet alleen over goede ideeën en voornemens. Het gaat er ook om dat er een goede infrastructuur is waarbinnen achterstanden tegengegaan kunnen worden en bij voorkeur voorkómen.

Er zijn belangrijke ontwikkelingen in gang in Nederland op dit moment, zoals:

- **Invoeren nieuwe Wet op de Jeugdzorg.**

Er komt een geheel nieuwe Wet op de jeugdzorg. Ik verwacht dat de parlementaire behandeling dit voorjaar wordt afgerond en dat de wet uiterlijk begin 2005 kan ingaan. De wet legt meer nadruk op preventie en de vraag van jongeren en ouders. Het kabinet heeft zoals gezegd extra geld uitgetrokken om de wachtlijsten in de jeugdzorg aan te pakken, wat ook één van uw aanbevelingen uit 1999 was.

- **Meer aandacht voor preventie bij gemeenten.** Ik ga met gemeenten afspraken maken over wie waarvoor verantwoordelijk is bij hulp aan jongeren. Nu is dat niet altijd even duidelijk, zeker bij preventie. Die betere afspraken betekenen ook dat iedereen weet op welke resultaten hij aanspreekbaar is. Voor het gemeentelijk preventief jeugdbeleid, dat vooraf gaat aan de jeugdzorg, heb ik deze afspraken gemaakt, evenals afspraken om gemeenten te ondersteunen bij de invulling van deze functies.

- **Regeling voor sport en vrije tijd in wijken.** Niet alle jongeren hebben evenveel kansen en mogelijkheden voor goede sportbeoefening en zinvolle vrijetijdsbesteding. Ik vind het een taak van gemeenten om daar in wijken wat aan te doen en het kabinet gaat een tijdelijke regeling voor

sport- en vrijetijdsactiviteiten voor jeugdigen in achterstandswijken maken om dat te steunen. Die regeling moet een bijdrage leveren aan het verbeteren van de leefsituatie (veilig, gezond en sociaal leefklimaat) in achterstandswijken doornieuwe, leuke en wervende activiteiten op het gebied van sport, vrije tijd en educatie aan te bieden aan jeugdigen.

6. Wat merken jeugdigen en ouders hier concreet van?

Ik heb het tot nu toe vooral gehad over wat we als overheid samen met het veld willen gaan doen om de positie van jongeren te verbeteren. Maar dat doen we niet zomaar en niet voor onszelf. We doen dat uiteindelijk voor jongeren en hun opvoeders, om hun positie te verbeteren of om hen tijdelijk door problemen heen te helpen.

Wat merken jeugdigen en ouders er nu van? Ik geef u een paar voorbeelden:

- Het is belangrijk voor ouders en kinderen dat er geen lange wachtlijsten in de jeugdzorg zijn. Daar werken we aan!
- Ouders en kinderen moeten bij problemen snel weten waar ze in de buurt of wijk terecht kunnen met hun vragen en waar ze snel en goed geholpen en zonedig doorverwezen worden. Daar werken we aan!

- Jongeren die nu op straat rondhangen en geen aansprekende activiteiten in hun buurt hebben, kunnen straks meedoen aan allerlei activiteiten. Dat moet dicht in de buurt zijn, de jongeren moeten het zelf ook leuk vinden en mogelijk ook mee bedacht hebben. Dit moet goed aansluiten op de school. Daar werken we aan!
- Er moeten meer worden samengewerkt tussen onderwijs en andere voorzieningen, niet alleen in het basisonderwijs, maar ook in het voortgezet onderwijs. Hiervoor zijn brede scholen in opkomst en die werken vooral samen met sport- en culturele instellingen om jongeren goede en leuke activiteiten te bieden. Kinderen en jongeren kunnen zo gebruikmaken van voorzieningen waar ze anders niet mee in aanraking gekomen waren. Daar werken we aan!

Tot slot: er is veel gedaan, er moet nog meer gedaan worden. Kinderrechten en het VN-Verdrag vormen de basis voor het jeugdbeleid in Nederland. Ik verheug me op een constructieve dialoog met uw Comité en ik ga ervan uit dat wij met de aanbevelingen die u naar aanleiding van deze zitting zult formuleren ons voordeel kunnen doen.

Ik dank u voor uw aandacht.